

Laidiens: 28.04.2004., Nr. 66

Ministru kabineta noteikumi Nr.277

Rīgā 2004.gada 8.aprīlī (prot. Nr.20, 43.§)

Noteikumi par atliekvielu kontroli un tās finansēšanas kārtību

Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 42.panta 7.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. *Noteikumi nosaka atliekvielu kontroles un tās finansēšanas kārtību.*
2. *Noteikumos lietoto terminu skaidrojums:*
 - 2.1. *atliekvielas — farmakoloģiski aktīvu vielu, to metabolītu vai citu vielu atliekas, kas pārnestas uz dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktiem un ir iespējami bīstamas cilvēku veselībai;*
 - 2.2. *dzīvnieki — liellopi, cūkas, aitas, kazas, zirgi, truši, putni, akvakultūras dzīvnieki, uzņēmumā audzētie savvaļas dzīvnieki, medijamie dzīvnieki;*
 - 2.3. *dzīvnieku grupa — tādu vienas sugas un viena vecuma diapazona dzīvnieku grupa, kuri izaudzēti vienā uzņēmumā vienā un tajā pašā laikā vienādos audzēšanas apstākļos;*
 - 2.4. *oficiālais paraugs — paraugs, kuru noņēmis Pārtikas un veterinārais dienests, lai pārbaudītu šo noteikumu 1.pielikumā minēto atliekvielu klātbūtni;*
 - 2.5. *nelegāla ārstēšana — neatļautu vielu vai produktu lietošana dzīvniekiem vai normatīvajos aktos atļauto vielu vai produktu lietošana citādi, nekā noteikts normatīvajos aktos;*
 - 2.6. *atzīta laboratorija — laboratorija, kura veic oficiālu paraugu pārbaudi, lai noteiktu atliekvielu klātbūtni dzīvniekos vai produktos;*
 - 2.7. *beta agonists — beta adrenoceptorais agonists;*
 - 2.8. *neatļauta viela vai produkts — viela vai produkts, kuru aizliegts lietot dzīvniekiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par vielām un produktiem, ko aizliegts lietot dzīvniekiem, un ierobežojumiem zāļu lietošanā dzīvniekiem.*
3. *Atliekvielu klātbūtni kontrolē dzīvu dzīvnieku ekskrementos, ķermeņa šķidrumos un audos, dzīvnieku izcelsmes produktos (turpmāk — produkts), dzīvnieku barībā (turpmāk — barība) un dzeramajā ūdenī.*

II. Atliekvielu kontroles gada programma un tās finansēšanas kārtība

4. *Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk — dienests) uzrauga un kontrolē šo noteikumu izpildi, kā arī:*
 - 4.1. *ir atbildīgs par atliekvielu kontroles gada programmas izstrādi, kurā nosaka:*

- 4.1.1. kompetentās struktūrvienības, kuras veiks nepieciešamās inspekcijas, lai nodrošinātu atliekvielu kontroli;
- 4.1.2. darbības, kuras tiks veiktas gada laikā, lai nodrošinātu atliekvielu kontroli;
- 4.2. koordinē par atliekvielu kontroli atbildīgo centrālo un reģionālo struktūrvienību darbību, kā arī to struktūrvienību darbību, kuras kontrolē, lai fermās nelietotu aizliegtas vielas vai produktus;
- 4.3. apkopo datus, kas nepieciešami veikto darbību un iegūto rezultātu izvērtēšanai, un katru gadu līdz 31.martam iesniedz iegūto informāciju Eiropas Komisijai (turpmāk — Komisija).
5. Dienests katru gadu izstrādā un iesniedz Zemkopības ministrijā atliekvielu kontroles gada programmas (turpmāk — programma) projektu.
6. Zemkopības ministrs apstiprina programmu mēneša laikā pēc likuma par valsts budžetu kārtējam gadam stāšanās spēkā.
7. Dienests programmu īsteno no šim mērķim likumā par valsts budžetu kārtējam gadam piešķirtajiem līdzekļiem.
8. Programmā iekļauj:
- 8.1. šo noteikumu 1. un 2.pielikumā minēto vielu vai atliekvielu grupu noteikšanas kārtību, ņemot vērā dzīvnieka sugu;
- 8.2. detalizētus aprakstus par darbībām, ko dienests veiks, lai noteiktu:
- 8.2.1. atliekvielas dzīvniekos un dzīvnieku dzirdināšanai izmantotajā dzeramajā ūdenī (vietās, kur dzīvniekus baro vai tur);
- 8.2.2. šo noteikumu 1. un 2.pielikumā minētās vielas vai atliekvielu grupas dzīvos dzīvniekos, to ekskrementos, ķermeņa šķidrumos un audos, produktos (piemēram, pienā, gaļā, olās un medū);
- 8.3. aprakstu par ņemamo paraugu daudzumu un ņemšanas kārtības atbilstību šajos noteikumos noteiktajai paraugu ņemšanas kārtībai. Ņemamo paraugu daudzumam un ņemšanas biežumam jāatbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām;
- 8.4. informāciju par normatīvajiem aktiem, kas nosaka šo noteikumu 1.pielikumā minēto vielu aizliegšanu, reģistrāciju, izplatīšanu un lietošanu dzīvniekiem;
- 8.5. atliekvielu kontrolē iesaistīto struktūrvienību infrastruktūru, norādot kontrolē iesaistīto personu skaitu un amatu;
- 8.6. atzīto laboratoriju sarakstu, norādot to paraugu izmeklēšanas kapacitāti;
- 8.7. nacionālās pielaides (ja tādas ir) vielām, kuras noteiktas normatīvajos aktos par maksimālo pieļaujamo atliekvielu daudzumu dzīvnieku valsts produktos;
- 8.8. sarakstu ar vielām, kuras paredzēts izmeklēt, analīžu metodes, izmeklējumu interpretācijas standartus. Ja sarakstā iekļautas šo noteikumu 1.pielikumā minētās vielas, norāda paraugu skaitu, pamatojot norādītos skaitļus;
- 8.9. ziņas par iepriekšējā gadā ņemto oficiālo paraugu skaitu, norādot nokauto dzīvnieku sugas un skaitu. Norādītos skaitļus salīdzina ar iepriekšējā gada programmā norādīto paraugu skaitu un ņemšanas biežumu;
- 8.10. kārtību, kādā ņemami un noformējami oficiālie paraugi;
- 8.11. dienesta rīcības aprakstu, ja produktos vai dzīvniekos tiek konstatēts palielināts atliekvielu daudzums;

8.12. iepriekšējā gada programmas īstenošanas novērtējumu;

8.13. finanšu līdzekļu sadalījumu programmas ietvaros, pamatojoties uz plānoto darbu apjomu un izdevumu tāmēm, ieskaitot oficiālo paraugu ņemšanas un izmeklēšanas izmaksas.

9. Ja Komisija norāda uz trūkumiem programmā, dienests 10 kalendāra dienu laikā uzlabo programmu un nosūta Komisijai programmas jauno redakciju. Ja dienests nevar nodrošināt Komisijas norādīto programmas trūkumu novēršanu, tas informē Komisiju.

10. Reizi sešos mēnešos dienests informē Komisiju un citas Eiropas Savienības dalībvalstis, kas piedalās Eiropas Savienības Pastāvīgās veterinārās komitejas darbā, par programmas īstenošanas gaitu un situāciju Latvijā, kā arī publicē iegūtos datus par pārkāpumiem, kas konstatēti, veicot atliekvielu kontroli.

11. Valsts veterinārmedicīnas diagnostikas centrs pilda references laboratorijas funkcijas atliekvielu kontrolē un nodrošina atliekvielu kontroles programmā paredzētos laboratoriskos izmeklējumus.

III. Kārtība, kādā lauksaimniecības dzīvnieku, barības un produktu īpašnieks un uzņēmums, kas iesaistīts dzīvnieku vai produktu ražošanā, veic atliekvielu kontroli

12. Dzīvnieku īpašnieks, kurš nodarbojas ar lauksaimniecības dzīvnieku tirdzniecību, un uzņēmumi, kas iesaistīti dzīvnieku vai produktu ražošanā vai nodarbojas ar barības apstrādi, pārstrādi vai glabāšanu (turpmāk – uzņēmums), ir dienesta atzīti, iekļauti uzraudzības uzņēmumu sarakstā un ievēro normatīvajos aktos noteiktās prasības par dzīvu dzīvnieku vai produktu tirdzniecību.

13. Uzņēmumi, kas iesaistīti dzīvnieku vai produktu ražošanā, vai lauksaimniecības dzīvnieku īpašnieks pārbauda, vai:

13.1. tiek iepirkts tikai tāds dzīvnieks, par kuru dzīvnieka iepriekšējais īpašnieks vai starpnieks var garantēt, ka, ārstējot dzīvnieku, tika ievērots atbilstošs zāļu izdalīšanās periods;

13.2. saņemtie dzīvnieki vai produkti nesatur atliekvielu daudzumus, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteikto maksimāli pieļauto atliekvielu līmeni, aizliegtas vielas vai produktus.

14. Uzņēmumi, kas iesaistīti dzīvnieku vai produktu ražošanā, vai lauksaimniecības dzīvnieku īpašnieks pārdod vai izplata tikai:

14.1. dzīvniekus, kuriem nav lietotas aizliegtas vielas;

14.2. dzīvniekus, kuri nav bijuši nelegāli ārstēti;

14.3. dzīvniekus, kuriem, lietojot atļautas vielas vai produktus, ir ievērots atbilstošs vielu vai produktu izdalīšanās periods;

14.4. pārtikas produktus, kas iegūti no šo noteikumu 14.1., 14.2. un 14.3.apakšpunktā minētajiem dzīvniekiem.

15. Kad dzīvnieks ir nogādāts pārstrādes uzņēmumā, dzīvnieku īpašnieks rakstiski apliecina, ka šo noteikumu 14.punktā minētās prasības ir ievērotas.

16. Dzīvnieku, barības, produktu vai dzeramā ūdens īpašnieks ir atbildīgs par to, lai atliekvielu daudzums nepārsniedz maksimāli pieļaujamo līmeni.

17. Dzīvnieku īpašniekam ir šādi pienākumi:

17.1. izstrādāt un pastāvīgi īstenot paškontroles sistēmu;

17.2. dokumentēt zāļu lietošanu dzīvniekiem;

17.3. glabāt dzīvnieku ārstēšanas reģistru vismaz piecus gadus pēc pēdējā ieraksta izdarīšanas;

17.4. pēc inspektora pieprasījuma sniegt informāciju par šo noteikumu ievērošanu dzīvnieku novietnē;

17.5. nodrošināt pirmskaušanas pārbaudes un, ja nepieciešams, palīdzēt inspektoram vai veterinārārstam jebkurā manipulācijā;

17.6. informēt inspektoru un veterinārārstu, ja dzīvnieku laboratoriskajos izmeklējumos konstatēta neatbilstība normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām nekaitīguma prasībām attiecībā uz atliekvielu klātbūtni;

17.7. ja ir aizdomas par atliekvielu klātbūtni paraugos, pirms laboratorisko izmeklējumu rezultātu un norādījumu saņemšanas par turpmāko rīcību ar dzīvniekiem neizvest no dzīvnieku mītnes dzīvniekus, no kuriem ņemti paraugi;

17.8. ja laboratoriskajos izmeklējumos konstatēts, ka atliekvielu daudzums pārsniedz maksimāli pieļaujamo līmeni, segt izdevumus par laboratoriskajiem izmeklējumiem un atkārtotiem laboratoriskajiem izmeklējumiem;

17.9. ja laboratoriskajos izmeklējumos konstatēts, ka atliekvielu daudzums pārsniedz maksimāli pieļaujamo līmeni, segt izdevumus par dzīvnieku, barības vai produktu utilizēšanu vai iznīcināšanu bez zaudējumu atlīdzināšanas vai kompensācijas.

18. Uzņēmumi, kas iesaistīti dzīvnieku vai produktu ražošanā:

18.1. izstrādā un pastāvīgi īsteno paškontroles sistēmu, kas ietver tirdzniecības zīmju vai uzlīmju paraugus;

18.2. nodrošina, lai tiktu ievēroti produktu un barības izmantošanas ierobežojumi;

18.3. pēc inspektora pieprasījuma sniedz informāciju par šo noteikumu ievērošanu;

18.4. informē inspektoru un veterinārārstu, ja produktu vai barības laboratoriskajos izmeklējumos konstatēta neatbilstība normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām nekaitīguma prasībām attiecībā uz atliekvielu klātbūtni;

18.5. ja ir aizdomas par atliekvielu klātbūtni, pirms laboratorisko izmeklējumu rezultātu un norādījumu saņemšanas par turpmāko rīcību ar barību vai produktiem neizved no uzņēmuma barību vai produktus, no kuriem ņemti attiecīgie paraugi;

18.6. ja laboratoriskajos izmeklējumos konstatēts, ka atliekvielu daudzums pārsniedz maksimāli pieļaujamo līmeni, sedz izdevumus par atkārtotiem laboratoriskajiem izmeklējumiem;

18.7. ja laboratoriskajos izmeklējumos konstatēts, ka atliekvielu daudzums pārsniedz maksimāli pieļaujamo līmeni, sedz izdevumus par barības vai produktu utilizēšanu bez zaudējumu atlīdzināšanas vai kompensācijas.

IV. Paraugu ņemšanas kārtība

19. Inspektori ņem paraugus:

19.1. saskaņā ar plānu, ievērojot dienesta noteikto paraugu ņemšanas, sagatavošanas, iesaiņošanas, glabāšanas un transportēšanas kārtību. Paraugu ņemšanai jābūt negaidītai, bez speciāla laika un nedēļas dienas noteikšanas to ņemšanai;

19.2. ja konstatēts, ka netiek ievērotas prasības, kas noteiktas šajos noteikumos, normatīvajos aktos par obligātajām nekaitīguma prasībām vai par zāļu atlieku maksimāli pieļaujamo daudzumu produktos, vai ja ir aizdomas par minēto prasību neievērošanu;

19.3. saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu — no dzīvniekiem, produktiem, barības, dzeramā ūdens un virszemes ūdens.

20. Inspektori dod norādījumus par turpmāko rīcību ar laboratoriski izmeklētajiem dzīvniekiem, barību, produktiem, dzeramo ūdeni un virszemes ūdeni.

21. Paraugu skaitu nosaka atbilstoši programmai, ņemot vērā:

21.1. uzņēmumā audzēto, nokauto un realizēto dzīvnieku skaitu un iegūtās produkcijas daudzumu iepriekšējā gadā;

21.2. programmas izpildes rezultātus un situāciju valstī iepriekšējā gadā;

21.3. atliekvielu iespējamo klātbūtni dzīvniekos, barībā, produktos, dzeramajā ūdenī vai virszemes ūdenī;

21.4. dzīvnieku audzēšanas, turēšanas un barošanas veidu;

21.5. dzīvnieku sugu, šķirni, dzimumu un vecumu;

21.6. farmakoloģiski aktīvu vielu lietošanas iespēju attiecīgās sugas dzīvniekiem;

21.7. pārmaiņas dzīvnieku sekundārajās dzimum pazīmēs un uzvedībā;

21.8. dzīvnieku vispārējo veselības stāvokli un barojuma pakāpi;

21.9. dzeramā ūdens un virszemes ūdens iespējamo piesārņojumu.

22. Paraugu daļa divās vienādās daļās. Parauga vienu daļu nosūta laboratoriskajai izmeklēšanai, bet otru saglabā, ja nepieciešama parauga atkārtota izmeklēšana strīdu gadījumos.

23. Ņemot paraugu, norāda tā dzīvnieka sugu, no kura ņemts paraugs, paraugam ņemtā produkta daudzumu un veidu, parauga ņemšanas metodi, informāciju par produkta vai dzīvnieka izcelsmi un dzīvnieka dzimumu. Paraugu iesaiņo, izmantojot materiālus, kas neietekmē paraugu kvalitāti un nodrošina paraugos esošo atliekvielu stabilitāti.

24. Iesaiņoto paraugu ievieto šim nolūkam paredzētā marķētā konteīnerā. Konteīnera marķējumā norāda šādu informāciju:

24.1. parauga numurs;

24.2. inspektora identifikācijas numurs (spiedogs) un paraksts.

25. Paraugu transportē un uzglabā apstākļos, kas nodrošina tā sākotnējo fizikāli ķīmisko īpašību saglabāšanu un nosakāmās vielas stabilitāti.

26. Inspektors par paraugu ņemšanu sastāda protokolu trijos eksemplāros. Protokolā norāda šādu informāciju:

26.1. dienesta rekvizīti;

26.2. inspektora identifikācijas numurs (spiedogs) un paraksts;

26.3. parauga marķējuma numurs;

26.4. parauga ņemšanas datums;

26.5. dzīvnieku, produktu, barības vai dzeramā ūdens īpašnieka vārds, uzvārds un adrese;

26.6. dzīvnieku nometīšanas vieta — medījumiem;

26.7. uzņēmuma uzraudzības numurs;